

Rättsfallssamlingen

Mål C-413/13

**FNV Kunsten Informatie en Media
mot
Staat der Nederlanden**

(begäran om förhandsavgörande från Gerechtshof te 's-Gravenhage)

”Begäran om förhandsavgörande — Konkurrens — Artikel 101 FEUF —
Materiellt tillämpningsområde — Kollektivavtal — Bestämmelse om lägsta ersättning till egenföretagare
som tillhandahåller tjänster — Begreppet företag — Begreppet arbetstagare”

Sammanfattning – Domstolens dom (första avdelningen) av den 4 december 2014

1. *Begäran om förhandsavgörande — Domstolens behörighet — Tolkning begärd till följd av att en unionsrättslig bestämmelse genom nationell rätt gjorts tillämplig på en intern situation — Behörighet att tillhandahålla en sådan tolkning*

(Artikel 267 FEUF)

2. *Konkurrens — Unionsbestämmelser — Materiellt tillämpningsområde — Kollektivavtal — Bestämmelse om lägsta ersättning till egenföretagare som tillhandahåller tjänster — Begreppet falsk egenföretagare — Vikarierande musiker som befinner sig i en motsvarande situation som arbetstagare — Bestämmelse som inte omfattas av tillämpningsområdet för artikel 101.1 FEUF*

(Artikel 101.1 FEUF)

3. *Konkurrens — Unionsbestämmelser — Företag — Begrepp — Egenföretagare som tillhandahåller tjänster — Omfattas — Villkor — Tillhandahållande av tjänster mot ersättning och avsaknad av underordnad ställning*

(Artikel 101.1 FEUF)

1. Se domen.

(se punkterna 17–20)

2. Unionsrätten ska tolkas så, att en bestämmelse i ett kollektivavtal om att egenföretagare som tillhandahåller tjänster och som är anslutna till en av de avtalsslutande arbetstagarorganisationerna och som på grundval av ett uppdragsavtal utför samma arbete åt en arbetsgivare som dennes anställda ska erhålla en viss lägsta ersättning, inte omfattas av tillämpningsområdet för artikel 101.1 FEUF om, och endast om, personerna i fråga är ”falska egenföretagare”, det vill säga tjänsteleverantörer som befinner sig i en situation som är jämförbar med den situation som de anställda arbetstagarna befinner sig i. Det ankommer på den nationella domstolen att göra denna bedömning.

(se punkterna 22, 23, 30, 41 och 42 samt domslutet)

3. Tjänsteleverantörer såsom musiker som ersätter ordinarie musiker i en orkester är i princip företag i den mening som avses i artikel 101.1 FEUF, eftersom de erbjuder tjänster på en viss marknad och bedriver sin verksamhet som ekonomiska aktörer fristående från sina uppdragsgivare. Detta konstaterande hindrar dock inte att en sådan bestämmelse i ett kollektivavtal även kan ses som resultatet av förhandlingar mellan arbetsmarknadens parter, om de tjänsteleverantörer för vilka och i vars namn fackföreningen förhandlat i själva verket utgör "falska egenföretagare", det vill säga tjänsteleverantörer som befinner sig i en situation som är jämförbar med den som arbetstagare befinner sig i. En tjänsteleverantör kan förlora sin ställning som självständig ekonomisk aktör, och därmed som företag, när denne inte självständigt bestämmer sitt beteende på marknaden utan är helt beroende av sin uppdragsgivare, eftersom tjänsteleverantören inte bär några av de ekonomiska och affärsmässiga risker som följer av uppdragsgivarens verksamhet och uppträder som en medhjälpare som är integrerad i uppdragsgivarens företag.

Begreppet arbetstagare i unionsrättslig mening ska dessutom definieras enligt de objektiva kriterier som kännetecknar ett anställningsförhållande, med beaktande av de berörda personernas rättigheter och skyldigheter. Att en person ska kvalificeras som egenföretagare enligt nationell rätt hindrar inte att denne ska kvalificeras som arbetstagare i unionsrättens mening när dennes oberoende ställning endast är fiktiv och döljer att det egentligen föreligger ett anställningsförhållande. Av detta följer att ställningen som arbetstagare i unionsrättens mening inte kan påverkas av att en person har anlitats för att tillhandahålla tjänster i egenskap av egenföretagare enligt nationell rätt, om denne handlar under sin arbetsgivares ledning, bland annat beträffande valfriheten gällande arbetstid samt platsen för och innehållet i arbetet, inte tar någon del i arbetsgivarens affärsmässiga risker och så länge anställningsförhållandet varar ingår i arbetsgivarens företag, med vilket denne bildar en ekonomisk enhet.

(se punkterna 27, 31 och 33–36)